

Як зацікавити історією України студентів-іноземців?

Свинаренко Н.О., Добрунова Л.Е.

к.іст.н., доценти кафедри українознавства і мовної підготовки іноземних громадян

Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця

м. Харків, Україна

e-mail: nsvinarenko2@gmail.com

dobrunova.l@rambler.ru

Методистами давно відмічено, що використання у навчальному процесі країнознавчої інформації про реалії та спосіб життя рідної країни значно підвищує мотивацію і у вивченні української (чи російської) мови як іноземної [1, С.18]. До числа таких цілей можна віднести не тільки бажання розповідати новим українським друзям про свою державу, але і робота на батьківщині з українськими туристами, вченими, спортсменами та іншими представниками України [1, С.18]. Навіть на початковому етапі вивчення мови використання грамотно підібраних країнознавчих матеріалів сприяє розвитку пізнавального інтересу у іноземного студента, бажання висловитися про життя у рідній країні, в результаті це призводить до ефективного зростання мовних навичок та вмінь [1, С.18].

Як відомо, метою національно-патріотичного виховання нашої вітчизняної молоді є формування у молодого покоління високої патріотичної свідомості, почуття любові до України, пошани до видатних вітчизняних історичних діячів, готовності до виконання громадянських і конституційних обов'язків. Ефективність національно-патріотичного виховання залежить від грамотно підібраних форм і методів його організації.

Метою даної роботи є показ того, як на конкретних прикладах (Всесвітній день вишиванки, вивчення тем «Економіка та суспільство Київської Русі та Галицько-Волинської держави», «Господарство та суспільство на українських землях у другій половині ХІХ- на початку ХХ ст. у складі Російської імперії» ін.) зацікавити іноземних студентів історією України, її матеріальною культурою та мотивувати їх до засвоєння україномовної історичної та економічної лексики.

Щороку, у третій четвер травня вся українська передова громадськість святкує Всесвітній день вишиванки. Цього дня в українських школах, професійно-технічних закладах, вищих навчальних закладах школярі та студенти активно й із задоволенням відповідають на цікаві питання про історію вишиванки та українські традиції. В результаті проведення цього свята учні мають можливість усвідомити, наскільки важливо пам'ятати про своє коріння та поважати традиції свого народу.

Надзвичайно важливо цього дня провести організаційну роботу таким чином, щоб на урочистостях, зазвичай надзвичайно колоритних та красивих, брали участь як наші вітчизняні студенти, так і іноземні. Особливо якщо іноземні студенти перебувають на Україні менше року, побачене на святі справить на них надзвичайно позитивне враження. Іноземні студенти, навіть ті, що мають слабкий запас наукової лексики, побачать надзвичайно видовищне дійство, бо, цього дня від краси вишиванок складно відірвати очі. У вищих навчальних закладах, зазвичай, кращі слухачі підготовчих відділень та іноземні студенти-першокурсники декламують вірші відомих українських поетів.

Зазвичай цього святкового дня практично у кожному місті відбувається святкова хода у вишиванках. Представники всіх організацій, закладів освіти, культури, спорту, державні службовці, школярі, вчителі, студенти беруть активну участь у цьому заході.

Їх ніщо не буде відволікати, і вони неодмінно засвоять ще кілька нових слів та словосполучень. Натомість нашим вітчизняним студентам сподобається брати участь у таких масових заходах, де вони декламують вірші відомих літераторів, де йде відео- та фотофіксація урочистих заходів, присвячених свята Вишиванки. І цю всю красу вони активно виставляють у соціальних мережах, ставлять вподобання, поширюють, пишуть коментарі.

За бажанням викладача можна також підібрати відповідний аудіо супровід.

При вивченні історії Київської Русі зображення Києво-Печерської лаври, Михайлівського золотоверхого монастиря, Софії Київської, Золотих воріт,

пам'ятників засновникам Києва, князеві Олегу, Ігорю, Володимиру, Святославу, княгині Ользі, Ярославові Мудрому, Володимиру Мономаху та ін.

В історії України є надзвичайно цікавий період – друга половина XIX – початок XX століття, коли після відміни кріпацтва на українських землях у складі Російської імперії почалося досить бурхливе зростання капіталізму. Як відомо, у господарстві України на той момент господарювали підприємці-представники різних національностей: Терещенко Михайло Іванович (українець), Симиренко Василь Федорович (українець), Харитоненко Іван Герасимович (українець), Бродський Лазар Ізраїльович (єврей), Іван Борисович Рижов (росіянин), Хряков Микола Григорович (росіянин), Потоцький Мечислав Станіславович (поляк), Гінзбург Наум Маркович (німець) та ін. [2]. Викладач при підготовці до лекцій та практичних занять має роздрукувати портрети цих відомих підприємців-меценатів, або підготувати яскраву презентацію з цієї теми. На сьогоднішній день залишилася достатня кількість палаців, будинків, лікарень, котрі були побудовані за кошти названих вище людей. Практично всі вони є туристичними об'єктами України і це буде цікавим для іноземних студентів.

Продовжуючи викладати іноземним студентам цю тему, варто зазначити, що в останні десятиріччя XIX ст. у Катеринославській та Херсонській губерніях виникли 17 великих металургійних заводів, 9 з яких належали іноземним підприємцям (англійським, бельгійським, французьким). Вони були збудовані на їхні кошти: завод Джона Юза з робітничим селищем Юзівка (нині Донецьк); Дніпровський завод у селищі Кам'янському (донедавна Дніпрдзержинськ, нині – діє історична назва Кам'янське, з 2016 р.); Гданцівський завод біля Кривого Рогу. Російські промисловці стали власниками заводів: Брянського – біля Катеринослава, Дружківського та Донецько – Юр'ївського у Донбасі [2]. А у період з 1888 до 1894 рр. в Україні створено 22 іноземні акціонерні (переважно французькі, бельгійські, англійські, німецькі) компанії з основним капіталом майже 63 мільйони карбованців [2].

За вказаною вище інформацією теж можна підготувати презентацію до заняття, показавши на слайдах портрети найвідоміших підприємців,

місцезнаходження тих держав, представники яких активно вкладали значні суми грошей у становлення промисловості на українських землях у складі Російської імперії, кругову діаграму доходів іноземних компаній.

У м. Харкові, неподалік з вокзалом Харків-Пасажирський, знаходиться музей становлення залізничного транспорту. І тому викладач може провести практичне заняття з теми становлення капіталізму наприкінці ХІХ - на початку ХХ ст. на українських землях у складі Російської імперії саме у цій будівлі. Головне, щоб екскурсовод був підготовлений до того, що його слухачами будуть іноземні студенти, і тому його виклад має бути адаптованим до вищеназваного слухача. Експонати музею для іноземних студентів будуть цікавими.

Не зайвим буде запрошувати іноземних студентів, особливо тих, що працюють на середньому рівні і вище, на (Всесвітній день вишиванки, вивчення тем «Економіка та суспільство Київської Русі та Галицько-Волинської держави», «Господарство та суспільство на українських землях у другій половині ХІХ- на початку ХХ ст. у складі Російської імперії» ін.) Література:

1. Безкоровайная Л.С. Учет национального культурно-страноведческого опыта при развитии речевых навыков и умений / Л.С. Безкоровайная, В.Е. Штыленко, Е.Л. Штыленко // Проблеми і перспективи мовної підготовки іноземних студентів: тези доповідей міжнародної науково-практичної конференції. Х.: ХНАДУ, 6-7 жовтня 2016 р. С.18-21.

2. Лановик Б.Д. Економічна історія України : курс лекцій/Б.Д. Лановик, М.В. Лазарович// – 3-тє вид., перероб. і допов. К.:Вікар, 2001. С.203.